

Pris till en döv terapihund

1 mars 2024

Foto: Philadelphia Inquirer

En amerikansk organisation som fokuserar på att förebygga misshandel av hundar delade i oktober 2023 ut priset "Årets Hund" till en döv pitbull vid namn Cole.

Cole har lärt sig kommandon på amerikanskt teckenspråk (ASL) och är en hjälte för många skolbarn som han besöker. Hans ägare Chris Hannah är musiklärare på en grundskola i USA. Chris adopterade Cole i april 2017. När Cole såg sin nya ägare Chris för första gången hoppade han in i Chris famn och tittade honom rakt i ögonen.

Redan från början förstod Cole de vanliga kommandon som man lär en hund, som att sitta, lägga sig och stanna. Efter en tid lärde sig Cole och Chris att använda ASL som kommunikation, med hjälp av Chris döva kusin.

Barnen på Chris skola var först nyfikna på den nya valpen men sen började de prata om viktiga ämnen som vad det innebär att till exempel vara döv och vad någon med en funktionsnedsättning behöver. Barnen lärde sig om acceptans och diskuterade fördomar och diskriminering. En dag bar barnen T-shirts med texten: "Cole, den döva hunden, lyssnar med sitt hjärta."

Cole och Chris har blivit inbjudna att föreläsa på andra skolor. Cole kommer då klädd som en superhund och sprider budskapet: "En funktionsnedsättning är inte vad du inte kan, utan en superkraft." Cole är nu en certifierad terapihund och har börjat jobba som volontär med veteraner och på hospice.

Chris är glad för priset och säger att många terapihundar är tränade för att hjälpa bara en eller ett fåtal personer men Cole är älskad av hundratals elever.

Giuseppe Strano, Il Labiolettore

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Påstådd döv våldtäktsman i Chile arresterad

1 mars 2024

Foto: MedíaPi

Den 13 februari i Chile placerades José Pablo Peñafiel Ossandón, en döv man, i häkte i 180 dagar för våldtäkt mot minst tio döva kvinnor, inklusive två minderåriga.

Vad som avslöjade denna händelse var Camila Villavicencios dödsfall den 15 oktober 2022. Camila var en döv kvinna, aktivist och teckenspråklärare, vars kropp hittades hemma hos José i Santiago. Utredningen kunde inte fastställa dödsorsaken eller bevisa eller motbevisa hans skuld, men mediebevakningen av denna händelse fick flera kvinnor att anmäla José för sexuella övergrepp. En ny utredning öppnades, vilket ledde till häktningen.

Josés tillvägagångssätt har i de flesta fallen varit detsamma. Under fester bland döva har José upprepade gånger ha erbjudit kvinnor skjuts hem. På vägen har han stannat vid sitt familjetryckeri, där han påstås ha förgripit sig på kvinnorna. Dessa övergrepp följdes ibland av misshandel. I minst ett av fallen filmades övergreppet innan den publicerades på en pornografisk webbplats. Det visade sig att José är en stor konsument av porr och kokain.

Utredningen mot José pågår nu. När det gäller utredningen av Camilas död måste en andra obduktion av kroppen genomföras för att försöka fastställa omständigheterna kring dödsfallet.

Detta fall belyser också döva kvinnors sårbarhet. Att berätta för sin familj om vad de drabbats av var inte möjligt för flera av kvinnorna, eftersom deras familjer inte behärskar teckenspråk. Det ledde i sin tur till att det blev extra komplicerat att anmäla händelserna.

Chris Comendador, MedíaPi

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

Eurovision teckenspråkstolkas inte

1 mars 2024

Foto: Privat

Just nu pågår deltävlingarna i den svenska Melodifestivalen. Nästa lördag, den 9 mars teckenspråkstolkas och gestaltas finalen. Vinnaren får tävla i Eurovision Song Contest (ESC) som hålls i Malmö den 11 maj. Den tävlingen kommer inte att teckenspråkstolkas.

I år är Sverige värdland för ESC eftersom det svenska bidraget med Loreen vann ifjol. Senast Sverige var värdland var 2016. Då storsatsade ESC och SVT när de teckenspråkstolkade hela sändningen på internationella tecken så att hela Europas teckenspråkiga kunde ta del av sändningen.

I år tolkas ingenting alls, utan de teckenspråkiga tittarna hänvisas till undertexterna.

En person som är engagerad i frågan är Laith Fathulla. Laith har gestaltat låtar vid två ESC-sändningar. Dels den som Sverige hade år 2016 och senare när Nederländerna var värdland 2021. Nu har Laith på eget initiativ tagit kontakt med både SVT och ESC. SVT svarade att de har valt att prioritera annat i deras utbud. ESC har svarat att de inte driver den frågan vidare i år.

Laith ställer sig, via sociala medier, frågande kring hur de gör sina prioriteringar och vad de gör åt tillgängligheten, särskilt när ESC är ett TV-program som miljoner svenskar tittar på.

Maria Norberg

Skönhetsföretag ska betala 75 000 dollar för diskriminering

1 mars 2024

Foto: Adobe stock

Den amerikanska myndigheten Equal Employment Opportunity Commission (EEOC) har som uppgift att upprätthålla lagar som förbjuder jobbdiskriminering. EEOC anklagar ett amerikanskt skönhetsföretag för att olagligt ha vägrat jobb åt döv person.

EEOC hävdar i sin stämning att skönhetsföretaget Voyant avskedade en anställd på hennes första arbetsdag efter att ha fått reda på att hon är döv. Företaget gjorde detta trots att kvinnan var kvalificerad för jobbet och skulle kunnat utföra arbetsuppgifterna med eller utan anpassning. Enligt stämningen gjorde Voyant ett antagande att den anställda inte säkert kunde arbeta som produktionsarbetare vid företagets anläggning i delstaten Illinois, på grund av hennes dövhet.

Detta beteende strider mot lagen om diskriminering mot personer med funktionsnedsättningar (ADA-lagen). EEOC väckte stämning hos domstolen i Illinois norra distrikt efter att först ha försökt nå en förlikning före rättegången.

Nu är det beslutat att Voyant ska betala 75 000 dollar i ersättning till den döva kvinnan, vilket motsvarar 775 000 SEK. Voyant ska också ge utbildning till relevanta ledande medarbetare om ADA-lagen och ska under beslutets giltighetstid rapportera till EEOC om anställning av personer med funktionsnedsättning.

På EEOC:s hemsida sa Gregory Gochanour, regionalt ombud för EEOC, att det är olagligt att förlita sig på obefogade stereotyper om en persons funktionsnedsättning vid anställningsbeslut. ADA-lagen kräver att ett beslut om anställning ska baseras på konkreta bevis, inte på antaganden eller gissningar. Dessutom måste ett beslut att inte anställa en person med funktionsnedsättning på grund av ett säkerhetsbekymmer grundas på en individuell bedömning av personens faktiska förmåga att säkert utföra arbetsuppgifterna.

Döv kvinna i Bulgarien dog efter att ha nekats ambulans

1 mars 2024

Foto: Adobe stock

En händelse har skakat Sliven, Bulgarien, när en döv 63-årig kvinna miste livet efter att alarmeringscentralen vägrat att skicka en ambulans. Familjens desperata vädjan om hjälp besvarades inte, vilket har lett till en bred utredning av möjliga systemfel inom 112.

Familjen befann sig i en mardrömslik byråkratisk situation när de ringde 112. I stället för att få den brådskande medicinska hjälp som de behövde, fick de ett chockerande besked som skulle kosta kvinnan hennes liv.

Enligt transkriptionen av familjens samtal med 112 bad operatören att få höra henne. När familjen sa att hon inte kunde prata eftersom hon var döv och berättade att hon hade svårt att andas, så ville operatören att kvinnan skulle svara själv var det gjorde ont. Då upprepade familjen att kvinnan inte kunde prata i telefonen och att det var första gången som familjen ringde till 112. Då avslutade operatören med att säga att eftersom det var första gången som de ringde måste de själva köra henne till sjukhuset och kopplade sedan ur samtalet.

Familjen tvingades att på egen hand ta en taxi till sjukhuset, men de hann inte fram utan kvinnan förklarades död vid ankomsten till sjukhuset.

Händelsen har orsakat stor oro och upprördhet i samhället. Många hävdar att kvinnans liv hade kunnat räddas om 112 hade skickat en ambulans. För att hantera reaktionerna vidtas nu disciplinära åtgärder mot den anställde vid Slivens akutcenter som vägrade skicka en ambulans. Den anställdes agerande har beskrivits som oförklarligt och vårdslöst och ses som ett allvarligt åsidosättande av

akutcentrets plikter.

Som ett försök att identifiera eventuella systemfel eller brister inom 112 har den verkställande byrån för medicinsk övervakning inlett en särskild inspektion vid Slivens akutcenter. Utredningen syftar till att svara på frågan om denna tragedi var en enskild händelse eller en del av ett större problem.

Även om familjen sörjer sin förlust finner de tröst i vetskapen om att deras krav på rättvisa tas på allvar. Trots att utredningen inte kan återföra kvinnan till livet, hoppas familjen att utredningen ska förhindra att andra familjer går igenom samma sak.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Kritik mot utbildningsdepartementet i Nya Zeeland

1 mars 2024

Foto: Adobe stock

Huvudombudsmannen, Peter Boshier, riktar skarp kritik mot Nya Zeelands utbildningsdepartement för dess bristfälliga strategi för att främja tillgången till utbildning på nyzeeländskt teckenspråk (NZSL). Enligt Peter gör departementet fel när de inte kan garantera att deras utvecklingsstrategi inkluderar konkreta åtgärder för att nå utbildningsmålen för döva.

Peter offentliggjorde sin åsikt efter att ha granskat ett klagomål från Deaf Aotearoa, en organisation som representerar dövsamhället. Klagomålet gäller utbildningsdepartementets NZSL-strategi.

Departementet lanserade sin strategi 2019, kallad "Development Map" (Utvecklingskarta), i samråd med både NZSL Board (Nya Zeelands motsvarighet till Språkrådet) och Deaf Aotearoa. Deaf Aotearoa ansåg att kartan inte innehåller tillräckligt med åtgärder för de långsiktiga problem som döva elever står inför i den nyzeeländska utbildningsmiljön.

Peter konstaterar att "Development Map" var tänkt att vara ett nyckelverktyg för att främja utbildningen på NZSL. Efter att ha utvärderat kartan och dess användning såg Peter att departementet felaktigt struntade i att göra vissa saker för att garantera strategins budget och måluppfyllelse. Saker som departementet struntat i att göra är till exempel att fastställa lämpliga tidsramar, ansvarslinjer och mål. Peter berömmar dock departementet för att de har utvecklat en helhetsplan för att främja utbildningen på NZSL. Han betonar att det är policydokumentet som saknar en tydlig genomförandeplan med konkreta åtgärder och mål.

Peter har nu lämnat flera rekommendationer till utbildningsdepartementet. Bland annat rekommenderar han att de ska revidera sin strategi, att kommunicera revideringen i samråd med de berörda samt att regelbundet rapportera utvecklingen direkt till honom.

Bristen på en detaljerad genomförandeplan riskerar inte bara att hämma utvecklingen inom NZSL-utbildningen utan även att försumma de specifika behoven som finns hos döva elever.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Dövblinde Torbjörn klarade Vasaloppet

1 mars 2024

Foto: Privat

Efter exakt 14 timmar skidade dövblinde Torbjörn Svensson i mål i

Vasaloppets öppet spår. Teckenrapport berättade i förra veckan att Torbjörn skulle åka Vasaloppet som en del i sin satsning Deafblind Challenge för att uppmärksamma situationen för personer med dövblindhet. I måndags åkte han med sin storebror Fredrik Fexe och med Sara Ljungkrantz. Teckenrapport har intervjuat Torbjörn.

Känslan att ha klarat av loppet, efter att ha stått på ett par skidor första gången i december ifjol, är mäktig säger Torbjörn. Trots utmaningarna lyckades han komma i mål och Torbjörn berättar att Fredrik och Sara var en stor del till att han lyckades. Fredrik åkte framför med en orange väst, för att bana väg för Torbjörn. Sara åkte bakom och hade ett Ready Ride system där hon via en sändare kunde skicka signaler som vibrerade i mottagare som satt på Torbjörn.

Den psykiska biten var jobbigare än den fysiska, menar Torbjörn som säger att han mitt i det jobbiga hela tiden försökte komma ihåg varför han gör det här; för barnen och för att förändra samhället till det bättre.

Under loppet tyckte Torbjörn att alla människor runt omkring var det allra häftigaste, de olika mötena och teamkänslan. Fredrik och Sara som följde med i spåren, sambon som stod vid kontrollerna och andra teckenspråkiga som kom och hejade.

Spåren var värre, berättar Torbjörn. De var dåliga under längre sträckor, så när spårmaskinen kom och gjorde nya spår de fem sista kilometrarna fick de nya krafter att ta sig i mål.

Sara skriver på sina sociala medier att de första milen i mörkret på morgonen bestod av fina spår, som allt medan solen sken blev sämre. I utförsbackarna var spåren obefintliga. Sara gläds över det teamarbete alla gjorde och åt den välvilja som fanns bland åkarna. Hon berättar exempelvis att en veteranåkare åkte bredvid och lyste upp spåret på kvällen de sista två kilometrarna innan kontrollen i Eldris. Vid kontrollen där hade de sina egna pannlampor att hämta.

Sluttiden vid målgången blev 14 timmar och 15 sekunder.

Efter sin fjärde genomförda Deafblind Challenge ställde Teckenrapport frågan om det blir ett femte. Torbjörn svarar "Det får vi se, jag brukar ha lite hemligheter för mig".

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

AI tolkar på brittiska tåg

1 mars 2024

Foto: Adobe stock

Tågoperatören Northern i Storbritannien använder AI för att tolka viss information till brittiskt teckenspråk (BSL). Information som tolkas är vilken station tåget stannar vid.

Projektet startades av Northern i samband med internationella teckenspråksdagen i september ifjol och nu testas funktionen på resorna mellan Manchester Victoria och Leeds samt mellan York och Leeds.

Northern är den näst största tågoperatören i Storbritannien och systemansvarige Marc Silverwood säger till nyhetssidan AT Today att han vet att tågresor kan upplevas skrämmande för personer med funktionsnedsättningar. Därför hoppas Marc nu att de på detta sätt kan göra en liten skillnad för döva resenärer.

Till en början tolkas enbart stationernas namn, men Northern har gått ut med en digital enkät för att se hur de kan utöka systemet till att omfatta mer tolkad information.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

Venezuela standardiserar teckenspråkssändningar

1 mars 2024

Foto: Adobe stock

Venezuela tar ett steg mot en mer inkluderande TV-upplevelse för döva genom att standardisera teckenspråkssändningar. Initiativet är taget av kommissionen för folkets makt och kommunikation i samarbete med den nationella myndigheten för telekommunikation (Conatel), som nu lovar en framtid där teckenspråk syns mer på TV.

Parlamentsledamoten María Carolina Chávez sa till tidningen BNN att de inte bara tänker standardisera teckenspråkssändningar utan också till att se till att döva får en korrekt och omfattande kommunikation.

Erick Rodríguez, chef för socialt ansvar och medborgardeltagande på Conatel, har betonat behovet av att se över hur teckenspråk presenteras på TV. Samtidigt har den permanenta kommissionen för folkets makt och kommunikation beslutat att vara med i granskningen av teckenspråkssändningarna på TV tillsammans med Conatel.

María sa också att genom att standardisera teckenspråk på TV sätter Venezuela en standard för andra nationer att följa. Dock ligger många länder redan före Venezuela när det gäller att göra TV tillgänglig för döva. I Sverige kunde man se nyheter på teckenspråk redan 1987 och teckenspråk syntes bland annat i den populära TV-serien "Upp med händerna" i mitten av 1970-talet.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Dövt par driver pizzeria i Los Angeles

1 mars 2024

Foto: Privat

I Los Angeles finns en pizzeria som erbjuder pizza med asiatiska influenser. Pizzerian grundades av ett dövt par som driver den tillsammans med sina barn. Deras mål är att, förutom att sälja goda pizzor, engagera sig för dövsamhället.

Pizzerian drivs av Melody och Russ Stein samt deras två barn Taysia och Rylan. Melody och Russ berättar för nyhetskanalen Eyewitness News att de vill visa att döva kan. På så sätt vill de skapa en arbetsmiljö som är tillgänglig för döva, oavsett hörselgrad. Därför anställer de döva medarbetare. Melody berättar att det mest givande är att se de anställda utvecklas.

Pizzerian heter Pi00a, vilket är en variant av ordet pizza men med 00 för att symbolisera att de använder autentiska napolitanska recept med det speciella 00-mjölet. I Italien finns en speciell certifiering för just napolitanska pizzor, som visar att man gör pizzorna på rätt sätt. Certifikatet förkortas VPN certifikat och Melody och Russ är de första döva som fått detta certifikat.

På menyn finns både klassiska italienska recept samt recept med inspiration från Melodys asiatiska arv och Russ New York-uppväxt.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com